

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG
 Avdelning 1

DOM
 2013-07-10
 Meddelad i
 Göteborg

4376-13 E
 Enhet 1:2

SÖKANDE

Lennart Henriksson Ingenjörbyrå AB, 556301-8521
 E A Rosengrens gata 32
 421 31 Västra Frölunda

MOTPART

Göteborgs Stads Upphandlings Aktiebolag, 556070-5050
 Box 1111
 405 23 Göteborg

KONKURRENSVERKET	
2013-07-10	
Avd	
Dnr	
Knr	Aktbil

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU

DOMSLUT

Förvaltningsrätten beslutar att Göteborgs Stads Upphandlings AB:s upphandling av tekniska konsulttjänster för besiktning, elrevision/elsäkerhet ska göras om.

Dok.Id 213847

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 53197	Sten Sturegatan 14	031 - 732 70 00	031 - 711 78 59	måndag - fredag
400 15 Göteborg		E-post: forvaltningsrattengoteborg@dom.se		08:00-16:00

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 1

DOM

Sida 2
4376-13

BAKGRUND

Göteborgs Stads Upphandlings AB (Upphandlingsbolaget) genomför en upphandling benämnd Tekniska konsulter – Besiktning, Elrevision/el-säkerhet, dnr 355/12. Upphandlingen genomförs i öppen form och syftar till att teckna ramavtal med minst tre leverantörer under förutsättning att så många anbud kan godtas med hänsyn till de uppställda urvals- och utvärderingskriterierna. Avsikten är att samtliga Göteborgs stadsdelsförvaltningar och fackförvaltningar, kommunala bolag och stiftelser, m.fl. ska kunna göra avrop från ramavtalet. Upphandlingsbolaget meddelade tilldelningsbeslut den 8 april 2013. Av tilldelningsbeslutet framgår att Upphandlingsbolaget avsåg att teckna ramavtal med nio leverantörer och att Lennart Henriksson Ingenjörbyrå AB (Bolaget) placerats på tredje plats vid den rangordning som utvärderingen av anbuden resulterade i. Leverantörerna El-planering i Göteborg Aktiefbolag (El-planering) och Elkonsulten i Billdal (Elkonsulten) rangordnades på första respektive andra plats.

YRKANDEN M.M.

Vad Bolaget yrkar och anför

Bolaget yrkar i första hand att förvaltningsrätten ska besluta att upphandlingen ska rättas på så sätt att anbuden från El-planering och Elkonsulten förkastas. I andra hand yrkar bolaget att förvaltningsrätten beslutar att upphandlingen ska göras om. Bolaget anför i huvudsak följande.

Upphandlingen har inte genomförts på ett öppet sätt och bryter därför mot den s.k. transparensprincipen i 1 kap. 9 § LOU. Bolaget kommer att lida skada om avtal tecknas i enlighet med tilldelningsbeslutet.

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG
Avdelning 1

DOM

Sida 3
4376-13

För att erhålla den erfarenhet som Upphandlingsbolaget efterfrågar måste leverantören ha varit auktoriserad som besiktningsman av Elektriska Nämnden i minst fem år. Endast auktoriserade besiktningsmän får utföra de uppdrag som Upphandlingsbolaget efterfrågar. Det är en vedertagen uppfattning inom offentlig upphandling att kraven som ställs i förfrågningsunderlaget ska ha en koppling till föremålet för upphandlingen. En upphandlande myndighet får inte beakta frågor eller erfarenhet som saknar relevans för föremålet för upphandlingen. Bolaget menar därför att skrivningen i förfrågningsunderlaget att leverantören ska ha "5 års erfarenhet från aktuellt område" måste avse erfarenhet som har relevans för upphandlingens föremål, dvs. elrevision.

Upphandlingsbolaget har i sitt yttrande bifogat Elsäkerhetsverkets föreskrifter om behörighet för elinstallatörer. Upphandlingsbolaget tycks göra gällande att man på något vis får erfarenhet av elrevision som elinstallatör. Det finns emellertid en väsentlig skillnad i att arbeta som elinstallatör och att arbeta med elrevision. Det är fråga om olika krav och kraven är större på en auktoriserad elbesiktningsman än på en elinstallatör.

Det är också skillnad på det som benämns entreprenadbesiktningar och det som denna upphandling avser, nämligen elrevision. Vid entreprenadbesiktningen görs exempelvis kontroller av om kunden fått det material denne beställt, osv. Det finns inga krav på besiktningsmannen vid entreprenadbesiktning. En leverantör kan med andra ord ha många års erfarenhet av entreprenadbesiktningar men detta kan och får inte läggas till grund för bedömningen att denna upphandlings krav på fem års erfarenhet är uppfyllt.

Elkonsulten har endast sedan år 2010 varit auktoriserad besiktningsman. Därmed anser bolaget att Elkonsulten inte kan uppfylla kravet på erfarenhet. El-planering har varit auktoriserad besiktningsman sedan den 27 okto-

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG
Avdelning 1

DOM

Sida 4
4376-13

ber 2008. Därmed anser bolaget att inte heller El-planering uppfyller kravet på erfarenhet.

I förfrågningsunderlaget anger Upphandlingsbolaget bl.a. följande: "Göteborgs Stads uppfattning är att anbudspriser lägre än 650 kr/tim är att betrakta som onormalt låga. /.../ Enligt LOU 12 kap. 3 § kan en upphandlande myndighet förkasta ett onormalt lågt anbud."

Denna skrivning ger uppfattningen att Upphandlingsbolaget avsåg att förkasta anbud med lägre pris än 650 kr/tim. I efterhand har det visat sig att de företag som placerat sig etta respektive tvåa i utvärderingen har lämnat anbud med priser som understiger 650 kr/tim. I ljuset av detta blir skrivningen i förfrågningsunderlaget avseende onormalt låga priser obegriplig. Upphandlingsbolaget har därigenom brutit mot principen om transparens. Bolaget anser att en upphandlande myndighet endast kan avgöra huruvida ett anbud är onormalt lågt efter det att de inkomna anbuden utvärderats och jämförts. Risken vid den typ av formulering som använts är att vissa leverantörer tolkar skrivningen som att anbud som understiger 650 kr/tim inte kommer att godtas medan andra testar och ser om kommunen kommer att ompröva sin uppfattning att priser som understiger 650 kr/tim är att anse som onormalt låga. Bolaget anser därför att upphandlingen ska göras om i sin helhet.

Eftersom avropen för en del av uppdragen kommer att genomföras enligt rangordningen kommer Bolaget att lida skada om Upphandlingsbolaget tillåts teckna avtal med de anbudsgivare som rangordnats som etta och tvåa. Bolaget skulle ha lämnat anbud med lägre pris än 650 kr/tim om det inte angetts att Göteborgs Stad ansåg att priser som understeg 650 kr/tim skulle bedömas som onormalt låga.

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG
Avdelning 1

DOM

Sida 5
4376-13

Vad Upphandlingsbolaget anför

Upphandlingsbolaget anser att bolagets ansökan om överprövning ska avslås och anför i huvudsak följande. Upphandlingen är genomförd i enlighet med de grundläggande upphandlingsrättsliga principerna och även i övrigt i enlighet med LOU. Elkonsulten och El-planering uppfyller det krav på erfarenhet som uppställts i upphandlingen. Skrivningen i förfrågningsunderlaget om Göteborgs Stads uppfattning om onormalt låga priser är inte otydlig eller vilseledande och strider inte mot de upphandlingsrättsliga principerna eller LOU i övrigt.

Kravet på att besiktningskonsulten ska vara auktoriserad är, vilket tydligt framgår av förfrågningsunderlaget, inte sammankopplat med kravet på erfarenhet och innebär inte att besiktningskonsulten måste ha varit auktoriserad i fem år för att ha den efterfrågade erfarenheten. Brandskyddsföreningen Elektriska Nämnden kräver att den som ansöker om auktorisation ska ha behörighet som elinstallatör. Elsäkerhetsverket kräver att den som ansöker om behörighet som elinstallatör ska ha mellan tre och fem års erfarenhet. Detta innebär att en elinstallatör redan vid ansökan om auktorisation hos Brandskyddsföreningen Elektriska Nämnden mycket väl kan besitta den erfarenhet som krävs i upphandlingen, även om personen i fråga endast har genomfört sin utbildning, skaffat den erfarenhet som krävs för behörighet som elinstallatör och sedan direkt ansökt om auktorisation. Det är på inget sätt så, att den besiktningsman som erbjuds i upphandlingen måste ha varit auktoriserad i fem år för att kunna uppfylla kravet på erfarenhet, vilket bolaget tycks mena. Bolaget anför felaktigt att det skulle vara omöjligt att få erfarenhet av elrevisión utan auktorisation. Auktorisation från Elektriska Nämnden är givetvis ingen obligatorisk förutsättning för marknadstillträde som besiktningskonsult för elrevisión. Aktuella besiktnings tjänster kan köpas även av icke-auktoriserade besiktningskonsulter

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG
Avdelning 1

DOM

Sida 6
4376-13

och en besiktningskonsult kan därmed få erfarenhet inom området utan att vara auktoriserad.

CV som El-planering och Elkonsulten har bifogat sina anbud visar att de besiktningsmän som de erbjudit med god marginal har den erfarenhet som krävs i upphandlingen. Grund för ingripande enligt LOU saknas därför i denna del.

Om förvaltningsrätten ändå skulle anse att det föreligger någon oklarhet om tillämpningen av kravställningen i upphandlingen ska beaktas att enligt etablerad uppfattning har den upphandlande myndigheten, som formulerat förfrågningsunderlaget, tolkningsföreträde om hur ett visst krav ska uppfattas så länge tolkningen sker inom den ram som LOU ställer upp. Därtill kommer att erfarenhetskravet, om det ändå skulle tolkas på det vis som bolaget gjort gällande, är oproportionerligt i förhållande till syftet med kravet i upphandlingen. Att godta ett anbud som inte uppfyller ett oproportionerligt kvalificeringskrav strider inte mot LOU om anbudet på annat sätt säkrar att tjänsterna kan utföras.

Upphandlingsbolaget har i upphandlingen begärt att anbudsgivare som lämnar anbud med ett timpris lägre än 650 kr ska lämna en redovisning i en självkostnadskalkyl som fanns som bilaga till förfrågningsunderlaget. Den angivna nivån är inte en spekulativ nivå utan har tagits fram på ett möte i oktober 2012 tillsammans med representanter från bl.a. Svenska Teknik & Designföretagen. Elkonsulten och El-planering har båda till sina anbud bifogat en redovisning av timpriset i självkostnadskalkylen. Upphandlingsbolaget har, med anledning av att kalkylerna visar att anbudsgivarna har kostnadstäckning för sitt anbudspris, bedömt att kalkylerna visar att priserna inte är orimligt låga och att anbuden är seriösa. Bolaget har i förfrågningsunderlaget fått samma information som övriga anbudsgivare, varför det måste ha stått klart för Bolaget att det kunde lämna anbud med lägre

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG
Avdelning 1

DOM

Sida 7
4376-13

timpris än 650 kr men att Upphandlingsbolaget skulle komma att göra en bedömning av prisets rimlighet i förhållande till kalkylen. Att redan i förfrågningsunderlaget ange en viss nivå, i detta fall 650 kr/tim, och begära förklaringar till anbud vars pris understiger den angivna nivån är helt i överensstämmelse med gällande rätt, se mål nr C-285/99 p. 62-66 och Konkurrensverkets yttrande 2013-03-04, dnr 83/2013 p.18.

Vid tillämpningen av 12 kap. 3 § LOU ska en upphandlande myndighet göra bedömningar som är skönsmässiga till sin natur. Dels ska en bedömning göras av om ett lågt pris är onormalt lågt, dels om förklaringen som lämnas kan anses utgöra ett tillfredsställande svar eller inte. Beloppet 650 kr är sålunda i sig inte avgörande utan det är den gräns som har angetts i förfrågningsunderlaget som styrande för om förklaringar ska begäras in eller inte. Att Upphandlingsbolaget godtagit de redovisningar som lämnats kan inte angripas enligt LOU. Det finns ingen skyldighet att förkasta anbud enligt nämnda paragraf, se Konkurrensverkets yttrande 83/2013 p. 78. Sammanfattningsvis strider inte upplysningen om beloppet mot någon av de grundläggande principerna och inte heller mot någon bestämmelse i LOU, varför det även i denna del saknas grund för ett ingripande enligt LOU.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser

Efter ansökan från en leverantör som anser sig ha lidit eller kunna komma att lida skada får allmän förvaltningsdomstol överpröva

1. en upphandling, och
2. giltigheten av ett avtal som har slutits mellan en upphandlande myndighet och en leverantör (16 kap. 4 § LOU).

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG
Avdelning I

DOM

Sida 8
4376-13

Om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören har lidit skada eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts (16 kap. 6 § LOU).

Upphandlande myndigheter ska behandla leverantörerna på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iaktas (1 kap. 9 § LOU).

Förfrågningsunderlaget

I punkten *AUA.3 Orientering om projekten* anges bl.a. nedanstående

Uppdraget

Uppdraget består i att genomföra revisionsbesiktningar av aktuella fastighetselanläggning. Revisionsbesiktningarna ingår som en del av fastighetsägarens ansvar enligt ellagen samt för att uppfylla bl.a. försäkringsbolagens krav på säkerhet i fastigheter enligt elsäkerhetsverkets föreskrifter.

I punkten *AUB.514 Krav på teknisk förmåga och kapacitet* anges nedanstående.

Auktorisation

Besiktningsman ska vara auktoriserad för den typ av besiktningar som uppdragen omfattar enligt Brandskyddsföreningen Elektriska Nämndens (EN) krav.

Kunskap

Dokumenterad kunskap avseende mät/kontrollinstrument och termofotografering som krävs för denna typ av besiktningar.

Erfarenhet

Besiktningsman ska ha dokumenterad erfarenhet från den typ av besiktningar som uppdragen omfattar, erfarenhet i förhållande till utbildning enligt nedan. 5 års erfarenhet från aktuellt område samt genomfört 20 besiktningsuppdrag de senaste 2 åren.

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG
Avdelning I

DOM

Besiktningssuppdragen ska minst ha omfattat installationstester för jorduttag, kontinuitet, jordfelsbrytare, mätning av isoleringsresistans (megging) samt felsökning/dokumentation med termofotograferingskamera.

I punkten *AUB.52 Värderingsgrunder vid utvärdering av anbud* anges nedanstående.

Prövning av anbuden görs genom utvärdering av pris samt erhållna reduktioner (mervärden) för certifiering, diplomering, kvalitets- och miljöledningssystem. De anbud som utifrån detta har lägst utvärderingspris kommer att antas, till dess beställarens beräknade kapacitet för förnyad konkurrensutsättning är uppnådd. Göteborgs Stads uppfattning är att anbudspriser lägre än 650 kr/tim är att anse som onormalt låga. /.../ Enligt LOU 12 kap. 3 § kan en upphandlande myndighet förkasta ett onormalt lågt anbud.

Av förfrågningsunderlagets bilaga 2 – det digitala svarsformuläret – framgår att det i anbudet angivna timpriset vid utvärderingen reduceras med 70 kr för anbudsgivare som innehar kvalitetscertifikat enligt ISO, FR2000 eller annat tredjepartcertifierat system. Vidare framgår att anbudsgivare som innehar miljöcertifikat enligt ISO, EMAS, FR2000 eller annat tredjepartcertifierat system erhåller en reduktion av timpriset också med 70 kr medan anbudsgivare som är miljödiplomerad av Göteborgs Stad erhåller en reduktion med 35 kr.

Utvärderingen

Av upphandlingens resultatrapport framgår att utvärderingen av anbuden resulterade i följande rangordning, där lottning avgjorde ordningen mellan de tre anbud som fick jämförelsepriset 510 kr.

Anbudsgivare	Timpris	Reduktion	Jämförelsepris
El-planering	495 kr	-	495 kr
Elkonsulten	497 kr	-	497 kr
Bolaget	650 kr	140 kr	510 kr

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 1**DOM**Sida 10
4376-13

Ramböll Sverige AB	650 kr	140 kr	510 kr
IKKAB	650 kr	140 kr	510 kr
ÅF-Industri AB	789 kr	140 kr	649 kr
ABS El-teknik	650 kr	-	650 kr
Inspecta Sweden AB	750 kr	70 kr	680 kr
Rejlers Ingenjörer AB	849 kr	140 kr	709 kr

Förvaltningsrättens bedömning

Förvaltningsrätten har att ta ställning till om Upphandlingsbolaget i den aktuella upphandlingen, i något av de avseenden som Bolaget påstått, har brutit mot någon av de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § LOU eller någon annan bestämmelse i LOU och om det därför finns grund för att ingripa mot upphandlingen. För ett ingripande krävs också att Bolaget har lidit eller kan komma att lida skada till följd av förfarandet.

Bolaget har åberopat att Upphandlingsbolaget i strid med förfrågningsunderlagets kvalificeringskrav om "5 års erfarenhet från aktuellt område", utvärderat El-planerings och Elkonsultens anbud. Bolaget har också åberopat att förfrågningsunderlaget genom att ange att "Göteborgs Stads uppfattning är att anbudspriser lägre än 650 kr/tim är att anse som onormalt låga" vilselett bolaget och andra anbudsgivare och därmed brutit principen om transparens i 1 kap. 9 § LOU.

När det gäller förfrågningsunderlagets krav på 5 års erfarenhet från aktuellt område anser förvaltningsrätten att den mest närliggande tolkningen från såväl språklig som saklig synpunkt är att "aktuellt område" avser de arbetsuppgifter/tjänster som är upphandlingens föremål, dvs. revisionsbesiktning. Frågan blir då om revisionsbesiktning, som bolaget gör gällande, förutsätter auktorisation av Elektriska Nämnden.

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 1

DOM

Sida 11
4376-13

Bolaget har anfört att revisionsbesiktning enligt Elektriska Nämndens bestämmelser endast får utföras av auktoriserade besiktningsingenjörer och har därvid hänvisat till Elektriska Nämndens bestämmelser om systemkontroll T400 utgiven den 14 december 2011. Av bestämmelserna framgår visserligen att en besiktningsingenjör för utförande av systemkontroll ska inneha auktorisation för systemkontroll. Det framgår emellertid också att systemkontroll innebär bl.a. en granskning av försäkringstagarens/uppdragsgivarens "ledningssystem, kompetens och förutsättningar i övrigt för att bedriva sin verksamhet enligt de krav som lagstiftningen ställer avseende elsäkerhet". Det står således klart att tjänsten systemkontroll inte är föremålet för den nu aktuella upphandlingen. Det förhållandet att auktorisation fordras för att bedriva systemkontroll saknar således relevans i målet.

Även av Elektriska Nämndens Bestämmelser om revisionsbesiktning av elanläggningar, A102, utgiven den 22 april 2013 framgår (punkten 4.3) att en besiktningsingenjör som är auktoriserad för systemkontroll ska väljas för just systemkontroll. För revisionsbesiktning *uppmannas* försäkringstagare/uppdragsgivaren att välja en auktoriserad besiktningsingenjör. Något absolut krav på att en besiktningsingenjör måste vara auktoriserad för att få utföra revisionsbesiktningar framgår således inte av bestämmelserna. I förevarande fall kan således inte kvalificeringskravet på fem års erfarenhet från det aktuella området anses medföra att en anbudsgivare måste ha varit auktoriserad i minst fem år för att dess anbud ska gå vidare till utvärderingsfasen. Bolaget har inte åberopat någon annan grund för att Upphandlingsbolaget inte borde ha utvärderat EI-planerings och Elkonsultens anbud. Bolaget har därmed inte visat att Upphandlingsbolaget brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § LOU eller någon annan bestämmelse i LOU genom att tillåta utvärdering av nämnda konkurrenters anbud.

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG
Avdelning 1

DOM

Sida 12
4376-13

Förutsättningar för ingripande enligt LOU föreligger därför inte i denna del.

Frågan blir här efter om det sätt som nivån för onormalt låga anbud anges på i förfrågningsunderlaget och beskrivningen av utvärderingsprinciperna i övrigt uppfyller EU-rättens och LOU:s principer om transparens och förutsägbarhet. Utgångspunkten vid bedömningen är att en rimligt informerad och normalt omsorgsfull leverantör ska ha möjlighet att utifrån beskrivningen och företagets förutsättningar utforma ett konkurrenskraftigt anbud.

I förfrågningsunderlaget anges att "Göteborgs Stads uppfattning är att anbudspriser lägre än 650 kr/tim är att anse som onormalt låga" och att "enligt LOU 12 kap. 3 § kan en upphandlande myndighet förkasta ett onormalt lågt anbud". Göteborgs Stad har således på förhand meddelat den exakta nivån för vilka anbudspriser som ansågs vara onormalt låga. Detta var inte fallet i det av Upphandlingsbolaget åberopade rättsfallet C-285/99 där upphandlande myndigheten i stället enligt en matematisk formel beräknade denna nivå på basis av de inkomna anbuden. Förvaltningsrätten anser därför att rättsfallet endast har begränsad relevans för den fråga som är nu är föremål för prövning.

Enligt förvaltningsrättens mening ger den nyss citerade formuleringen otvivelaktigt intrycket att den upphandlande myndigheten hade som utgångspunkt att anbud med timpriser understigande 650 kr skulle förkastas. Upphandlingsbolaget har anfört att beloppet 650 kr/tim inte i sig "är avgörande utan det är den gräns /.../ som är styrande för om förklaringar ska begäras in eller inte". Någon information som klargör detta framgår dock inte av förfrågningsunderlaget. Det framstår därför som rimligt att anbudsgivare uppfattat formuleringen i förfrågningsunderlaget som att det var förenat med en betydande risk att lämna anbud med lägre pris än 650 kr/tim. Det förhållandet att det digitala anbudsformuläret – utan närmare

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG
Avdelning 1**

DOM

Sida 13
4376-13

förklaringar eller instruktioner – innehöll ett formulär, där eventuellt erbjudet timpris understigande 650 kr skulle förklaras, föranleder inte någon annan bedömning. Att fyra av nio anbudsgivare i sina anbud erbjudit just 650 kr/tim talar också för att förfrågningsunderlagets utformning gett intrycket att det var förenat med stora risker att i anbuden underskrida den gränsen. Det kan knappast antas annat än att det i huvudsak varit den angivna gränsen för vad som var att anse som onormalt låga anbud som föranlett dessa fyra anbudsgivare utforma sitt anbud på det sättet. Enligt förvaltningsrättens mening torde i princip varje anbudsgivare som av sådana skäl offererar ett visst timpris i större eller mindre utsträckning haft ekonomiskt utrymme att lämna ett lägre anbud.

I begreppet "onormalt lågt anbud" torde vidare ligga att anbudet avsevärt underskrider vad som är normalt i den aktuella branschen och vad merparten av anbudsgivarna i en upphandling erbjuder. Av utvärderingen i den aktuella upphandlingen framgår att sex av de nio anbudsgivarna lämnat anbud som underskrider eller tangerar gränsen för vad som i förfrågningsunderlaget anges vara ett onormalt lågt anbud. Slutsatsen måste då dras att den i förfrågningsunderlaget angivna gränsen för onormalt låga anbud är satt till ett alltför högt belopp och därmed sakligt felaktig. Även det förhållandet talar för att flera anbudsgivare skulle ha lämnat lägre anbud om förfrågningsunderlaget varit annorlunda utformat.

Enligt förvaltningsrättens uppfattning har förfrågningsunderlagets utformning i nu diskuterat avseende sannolikt medfört att Bolaget – och flera av konkurrenterna – lämnat ett anbud med högre timpris än vad som varit fallet vid en sakligt korrekt eller i vart fall mer informativ utformning. Mot bakgrund av det ovan sagda anser förvaltningsrätten att förfrågningsunderlaget bryter mot principerna inom EU-rätten och i 1 kap. 9 § LOU om transparens och förutsebarhet. Bolaget riskerar därigenom att lida skada eftersom dess anbud av denna anledning kan ha rangordnats lägre än vad

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 1

DOM

Sida 14
4376-13

som kunde ha blivit fallet om förfrågningsunderlaget uppfyllt LOU:s krav. Bolaget hade i så fall kunnat räkna med fler uppdrag i form av avrop från ramavtalet. Förutsättningar föreligger därmed för ingripande enligt 16 kap. 6 § LOU. Eftersom bristerna i upphandlingen hänför sig till dess konkurrensuppsökande skede ska upphandlingen göras om.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (DV 3109/1 B LOU)

Susanne Nilsson
Rådman

Föredragande i målet har varit föredraganden Per Olofsson.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Göteborg. Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att beivra riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högsta rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer

till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nå för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitat ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättsens avgörande får inte prövas sedan avtalet har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur Ni ska överklaga kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.